

SAKSFREMLEGG

Saksnummer: 16/64-2
Arkiv: 103 &13
Saksbehandler: Monika Olsen
Sakstittel: HØRING - FORSLAG TIL NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR KOMMUNENE

Planlagt behandling:

Formannskapet
Kommunestyret

Administrasjonens innstilling:

Alta kommune forutsetter at dagens ordning med differensierte satser på Nord-Norgestilskuddet ivaretas og videreføres med minst samme sats i nytt inntektssystem fra 2017.

Saksutredning:

Vedlegg:
Høring – Forslag til nytt inntektssystem
Høringsnotat - Forslag til nytt inntektssystem

Andre saksdok.:

Bakgrunn:

I kommuneproposisjonen for 2016 ble det varslet at regjeringen vil foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene, og at forslag til nytt inntektssystem skal presenteres i kommuneproposisjonen for 2017. Det ble understreket at denne gjennomgangen av inntektssystemet også skal sees i sammenheng med kommunereformen.

Inntektssystemet til kommunene består av flere elementer; innbyggertilskudd, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, og det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunenes skatteinntekter og inntektssystemet, uten at det i høringen foreslås konkrete endringer.

Det er lagt opp til at kostnadsnøkklene i utgiftsutjevningen skal oppdateres om lag hvert fjerde år, høringen er en oppfølging av dette.

Høring/merknader:

Alta kommune vil gi høringsinnspill på følgende elementer i høringen:

- Dagens ordning med differensierte satser på Nord-Norgestilskuddet må ivaretas i nytt inntektssystem.

Økonomiske konsekvenser:

Det er først når kommuneøkonomiproposisjonen i mai legges frem at vi vil få en endelig bekreftelse på hvordan et nytt inntektssystem vil slå ut for Alta kommune fra 2017.

Foreløpig er det ikke publisert en ny prognosemodell (KS) som ivaretar alle endringene som ligger i denne høringen. Denne er ventet fra KS før høringsfristens utløp som er 1. mars.

Vurdering:

Endringen i de regionalpolitiske tilskuddene:

Det foreslås å samle de tre tilskuddene Nord-Norge- og Namndalstilskuddet, distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetilskuddet i to nye tilskudd; ett for Nord-Norge og ett for Sør-Norge.

Dagens satser på Nord-Norges tilskuddet er differensiert mellom de nordligste fylkene, i tillegg skilles det mellom kommuner innenfor og utenfor tiltakssonen i Troms. Etter konferanse med KS synes det ikke avklart om ordningen med differensierte satser for Nord-Norgetilskuddet skal videreføres eller ikke.

I 2016 er satsene for Nord-Norgetilskudd fordelt slik:

Nordland og Namdalen	1 689 kr pr. innbygger
Troms (utenfor tiltakssonen)	3 239 kr pr. innbygger
Tiltakssonen i Troms	3 816 kr pr. innbygger
Finnmark	7 909 kr pr. innbygger

For 2016 vil Alta kommune motta 157 mill. kr. i Nord-Norges tilskudd. Dette som en del av rammetilskuddet.

Departementet ønsker å videreføre hovedtrekkene i dagens Nord-Norges tilskudd, men ønsker også å endre innretningen på de regionalpolitiske tilskuddene. Det er ikke nevnt noe i høringen om endringer i de differensierte satsene. For Alta kommune er det svært avgjørende at ordningen med differensierte satser *videreføres* slik som i dag. Ordningen med å innføre ett tilskudd for Nord-Norge er historisk begrunnet og det er ingen vesentlige hendelser som har endret på dette forhold.

Endringer av vektingen av kriteriene i utgiftsutjevningen:

Hovedkilden til forslagene til omvekting av kostnadsnøklene er at kommunenes samlede ressursbruk har blitt endret fra regnskap 2011 til regnskap 2014.

Det som slår kraftigst ut for Alta kommune er at kostnadsnøkkelen for grunnskole vektet ned. Vi har muntlig fått opplyst fra KS at endringen av vektingen av grunnskole vil gi Alta kommune en reduksjon i utgiftsutjevningen på 311 kroner per innbygger, eller ca. 6,2 millioner.

Kriteriet PUH 16 år og over (hvor Alta kommune har flere enn en gjennomsnittskommune) blir også vektet ned.

De kriteriene som vektet OPP er i hovedsak kriterier der Alta kommune ligger UNDER landsgjennomsnittet, og som derfor gir oss trekk i utgiftsutjevningen.

I sum er det anslått at Alta kommune vil tape 489 kroner per innbygger på omleggingen av kostnadsnøkklene. Vi går fra å være ca. 2,5 % *dyrere å drive* enn en gjennomsnittskommune, til å regnes som marginalt billigere å drive enn en gjennomsnittskommune.

I sum anslås utgiftsutjevningen til å bli redusert med 10 millioner kroner.

Innen kommunestyrets møte er vi lovet en modell fra KS som dokumenterer virkningene av omvekingen. Dokumentasjon vil bli ettersendt så snart den er mottatt.

I forbindelse med kommunereformarbeidet så vet vi at kommuner som slår seg sammen vil få et beregnet inndelingstilskudd med utgangspunkt i inntektssystemet for 2016. I inndelingstilskuddet får kommunene beholde basistilskudd og eventuelle regionalpolitiske tilskudd de mister som følge av sammenslåingen i 15 år uavkortet etter sammenslåingen, før tilskuddet trappes ned over 5 år. Dette vil gi forutsigbarhet og god tid til omstilling for kommunene. I tillegg får kommunene reformstøtte og dekning av engangskostnader ved sammenslåingen. Viser til egen økonomiutredning og rapport fremstilt av PwC.

Alta, 12.01.16

Bjørn-Atle Hansen
Rådmann

Monika Olsen
Leder budsjett og innkjøp

Arne Dahler
Budsjettansvarlig